Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 685599

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. www.emmen.nl

Gemeente Emmen

Aan de raad van de gemeente Emmen
(in afschrift aan het college van B en W
en gemeentesecretaris)

Rekenkamercommissie Emmen

ons kenmerk	uw kenmerk	bijlage	behandeld door
352884-2022		Memo bevindingen	C.M. de Widt

datum	telefoon	fax	e-mail
16 november 2022	14-0591	0591 685599	griffie@emmen.nl

Onderwerp

QuickScan doorwerking aanbevelingen RKE onderzoek Participatiewet

Geachte raads- en commissieleden,

Hierbij biedt de Rekenkamercommissie Emmen u ons monitoringsonderzoek over de Participatiewet aan.

Aanleiding voor dit onderzoek

In 2020 heeft Berenschot in opdracht van de Rekenkamercommissie Emmen (hierna: RKE) een evaluatie uitgevoerd van de uitvoering van de Participatiewet in de gemeente Emmen. Doel van het onderzoek was om de gemeenteraad van Emmen inzicht te geven in de resultaten van het door de gemeente gevoerde beleid in het kader van de Participatiewet en zo nodig handvatten te bieden voor (bij)sturing.
Het eindrapport is in januari 2021 opgeleverd en gepresenteerd. Het college heeft de aanbevelingen uit het rapport omarmd en voorzien van een uitgebreide reactie.
De RKE voert regelmatig monitoringsonderzoeken uit om na te gaan in hoeverre de aanbevelingen uit eerdere onderzoeken zijn opgevolgd en met welk resultaat. De RKE heeft aan Berenschot gevraagd om eind 2022 dit monitoringsonderzoek uit te voeren.

Conclusie en aanbevelingen uit evaluatie

Op basis van het onderzoek en de doelstelling van de Participatiewet – het bevorderen van participatie, bij voorkeur naar regulier werk – was destijds de conclusie dat de uitvoering van de Participatiewet in de gemeente Emmen doeltreffend en efficiënt is. Er staat een goed functionerende uitvoeringsorganisatie, die goede resultaten heeft behaald in de afgelopen jaren, ook als deze resultaten worden vergeleken met die van referentiegemeenten. Er wordt ruimte geboden voor ondernemerschap en vernieuwing, en die ruimte wordt ook benut.
Daarnaast is de besturing effectief is: er is sprake van een duidelijke focus – uitstroom naar werk op ondernemende wijze bevorderen – die in de uitvoeringspraktijk daadwerkelijk leidend is. Het succes van deze focus had echter een duidelijke keerzijde: alle facetten van de uitvoering van de wet die buiten de focus vallen, zijn ten opzichte van veel andere gemeenten relatief verwaarloosd in de afgelopen jaren.

Veel andere gemeenten hebben namelijk in de afgelopen drie jaar geïnvesteerd in onderwerpen zoals (a) meer integraliteit in het sociaal domein, (b) het opschalen van de inzet van loonkostensubsidietrajecten, (c) het maken van nieuw beleid voor achtergebleven doelgroepen, (d) het uniformeren van de (regionale) werkgeversdienstverlening en (e) het verder vervlechten van de uitvoering van de Wsw en de Participatiewet in de vorm van geïntegreerde leerwerkbedrijven.
Er zijn vier aanbevelingen meegegeven:

1. Verbreed, verdiep en vervroeg de informatievoorziening naar de raad;
2. Besteed in het nieuwe beleidskader meer aandacht aan integraliteit en samenwerking;
3. Onderzoek de mogelijkheden om meer gesubsidieerde arbeid te creëren;
4. Versterk de regionale samenwerking op het terrein van werkgeversdienstverlening.

Opvolging aan aanbevelingen

De hoofdconclusie van dit monitoringsonderzoek is dat de gemeente een begin heeft gemaakt met de implementatie van de aanbevelingen, maar dat de gemeente nog geen van de aanbevelingen volledig heeft geïmplementeerd.
Eén onderdeel van de tweede aanbeveling is wel geïmplementeerd, namelijk meer aandacht voor cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Ook is de verwachting dat aanbeveling 2 in de nabije toekomst wel gerealiseerd zal worden, namelijk als de nieuwe beleidsvisie vastgesteld wordt. Ook bij aanbeveling 3 is de verwachting dat er binnen afzienbare tijd, waarschijnlijk in 2023 stappen zullen worden gezet, namelijk om het aantal loonkostensubsidiebanen uit te breiden. Bij aanbeveling 4 heeft de gemeente wel stappen gezet, maar kan Emmen de volledige realisatie van de aanbeveling niet zelfstandig afdwingen.
Bij aanbeveling 1 is de verwachting dat de inhoud van de verantwoordingsinformatie zal worden aangepast, omdat de nieuwe beleidsvisie zal worden geïmplementeerd. Het college van B&W lijkt echter niet voornemens om de informatievoorziening te vervroegen, omdat de raad die behoefte niet heeft. Zoals aangegeven, is dat geen valide reden, omdat de raad de wettelijke taak heeft om haar controlerende functie uit te oefenen en omdat tijdige informatievoorziening daarvoor noodzakelijk is. We bevelen daarom aan dat het college van B&W zelf haar verantwoordelijkheid neemt en de raad voorziet van eerdere verantwoordingsinformatie, zodat de raad de mogelijkheid krijgt om in het lopende kalenderjaar indien nodig bij te sturen.

Vervolg

Op dit moment is er geen (nieuw) beleid ter zake de uitvoering van de Participatiewet. Het college van B&W werkt aan een nieuw beleidskader. De Rekenkamercommissie acht het van groot belang dat de raad zich hierin laat gelden en zorgt dat zij tijdig betrokken wordt, opdat zij vanuit haar rol de kaders mee kan geven. Daarvoor is een tijdige informatieverschaffing aan de raad van essentieel belang, nu en in de toekomst, zodat de raad ook haar controlerende en bijsturende taken naar behoren kan uitvoeren. Het bevreemdt de Rekenkamercommissie dat de ambtelijke organisatie concludeert dat de raad hieraan geen behoefte zou hebben.

Met vriendelijke groeten,
Namens de Rekenkamercommissie Emmen

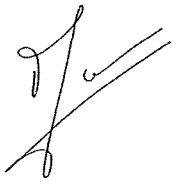

M.M. Timmerman, voorzitter